

ВТРАТИ

ПАМ'ЯТІ КОЛЕГИ

**11 квітня пішла у засвіти кандидатка сільськогосподарських наук,
колишня професорка кафедри географії та методики її навчання
КОВАЛИШИН ДЕОНІЗІЯ ІВАНІВНА**

Деонізія Іванівна народилася 25 січня 1937 року в містечку Скала-Подільська Борщівського району, Тернопільської області в сім'ї службовця. В 1953 р. закінчила Скала-Подільську середню школу, а в 1959 р. – географічний факультет Львівського державного університету ім. І.Франка. З 1957 по 1963 рр. працювала у Грунтознавчій експедиції при Львівському відділенні географічного товариства, а пізніше при науково-дослідному секторі університету. Пройшла шлях від техника-грунтознавця до начальника партії. Брала участь у картуванні ґрунтового покриву в багатьох областях України та в Вологодській області Росії. В 1963 р. поступила до аспірантури при Українському науково-дослідному інституті ім. О.Н. Соколовського. В 1969 р. захистила дисертацію на тему: «Генетична й агрохімічна характеристика солодей заплавних Лівобережного лісостепу Української РСР», подану на здобуття наукового ступеня кандидата сільськогосподарських наук за спеціальністю «Грунтознавство». З 1966 по 1971 рр. працювала старшим науковим співробітником, відповідальним секретарем наукового збірника «Агрохімія й ґрунтознавство», а з 1971 по 1984 рр. – старшим науковим співробітником у лабораторії ґрунтового покриву й картографії ґрунтів. У 1982 р. присвоєно наукове звання старшого наукового співробітника.

З 1984 р. на конкурсній основі почала працювати в Тернопільському державному педагогічному інституті ім. Я. Галана на посаді доцента кафедри фізичної географії. У 1994 р. присвоєно звання професора цієї ж кафедри. З 2012 р. – на пенсії.

Читала курси: «Фізична географія материків і океанів», «Географія ґрунтів з основами ґрунтознавства», «Грунтознавство», «Сучасні проблеми фізичної географії».

Наукові інтереси зосереджувалися на вивченні генезису ґрунтів, їх діагностичних ознак та класифікації, вивченні еволюції ґрунтів в умовах інтенсивного сільськогосподарського використання й осушувальних меліорацій, розвитку в цих умовах ерозійних процесів. Ці питання вивчалися в межах зони мішаних лісів (Полісся) України та Поділля.

Останніми роками наукові інтереси Д. І. Ковалишин стосувалися в основному фізичної географії, зокрема фізико-географічного районування, вдосконалення системи вивчення і змісту регіональної фізичної географії в СШ та ВНЗ. Вона розробила схему фізико-географічного районування суходільної поверхні Землі на генетичних принципах, у регіональній системі таксономічних одиниць, як основу для написання посібника з цієї дисципліни. За її основним співавторством впродовж 2013-2020 рр. видано капітальну працю – чотиритомний навчальний посібник для студентів географічних спеціальностей «Регіональна фізична географія поверхні Землі».

Нагороджена пам'ятною медаллю, присвяченою 100-річчю видання книги В. В. Докучаєва «Руський чернозем», знаком «Відмінник народної освіти».

У друзів і колег залишились найтепліші спогади про цю світлу людину. Була переконаною патріоткою, високоєродованою, толерантною, завжди готовою допомогти викладачкою. Її любили студенти. Сумуємо, пам'ятаємо, висловлюємо співчуття родині й

близьким. Земля Вам пухом, Деонізіє Іванівно!

Вибрані праці

1. Атлас почв Украинской ССР (у співавторстві). К.: Урожай, 1979.
1. Полевой определитель почв (у співавторстві). К.: Урожай, 1981.
2. Ковалишин Д. І. Поняття про ґрунт з точки зору сучасного розуміння його сутності. Агрохімія і ґрунтознавство. Міжвідомчий тематичний науковий збірник. Харків, 2002. № 63.
3. Структура ґрунтового покриву Подільської височини – як наслідок взаємовідношення лісової та трав'яної рослинності в історичному зрізі. Наукові записки. Серія: Географія. ТНПУ ім. В. Гнатюка. 2003. №2 (7) (у співавторстві).
4. Ковалишин Д., Сивий М., Волік О. Теоретичні засади фізико-географічного (ландшафтного) районування суходільної поверхні Землі. Фізична географія та геоморфологія. Вип. 55. 2009. С. 54–65.
5. Регіональна фізична географія поверхні Землі: посіб. для студентів геогр. спец. ВНЗ : в 4 ч. (у співавторстві). (Наук. ред. [М. Сивий](#)). Тернопіль-Торонто: РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка. 2013 - 2018.

Професор кафедри географії та методики її навчання М. Сивий